

**Aki Mäki**

**Nuorena sijoitusvitsa väännettävä – Nuoren sijoittamisen alkeet**

**Opinnäytetyö**

**CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU**

**Liiketalouden koulutusohjelma**

**Lokakuu 2019**

**TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ**

<b>Centria-ammattikorkeakoulu</b>	<b>Aika</b> Lokakuu 2019	<b>Tekijä/tekijät</b> Aki Mäki
<b>Koulutusohjelma</b> Liiketalous		
<b>Työn nimi</b> Nuorena sijoitusvitsa väännettävä - Nuoren sijoittamisen alkeet		
<b>Työn ohjaaja</b> Paula Tornikoski	<b>Sivumäärä</b> 39 + 7	
<b>Työelämäohjaaja</b> Heli Silver		
<p>Tutkin tässä opinnäytetyössä nuorten sijoittamistottumuksia. Pohdin, millaisia säästämisen- ja sijoittamiskeinoja Nordea tarjoaa. Lisäksi tutkin, onko erityisesti nuorille kohdennettuja apuvälineitä ja ohjeita säästämisen aloittamiseen ja miten sijoittamisen osalta olisi helpointa aloittaa. Työn lopputuloksena teen ehdotuksia, miten Nordean kannattaisi nuorten sijoittamisen alkamiseen helpottaa ja opastaa. Yksi mahdollinen menetelmä voi olla nuorille aikuisille kohdennetut lyhyet opastusvideot nuorten omalla kielellä.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoitus on löytää nuorille aikuisille oikeat menetelmät sijoittamiseen ja avata sijoittamisen tapoja heidän omalla kielellään. Tarkoituksena on avata sijoittamiseen liittyviä vaikeita sanoja sekä esittää miten sijoittamisen voi aloittaa nuorten omalla kielellä.</p> <p>Työssä tutkin eri säästämisen tapoja niin pankkitalletusten kuin erilaisten sijoitusmenetelmien kautta. Avaan työssä mahdolliset riskit sekä odotettavat korot, joita sijoitukset tuottavat. Työn pääasia on avata sijoitusmaailmaa sekä sitä, miksi kaikkea varallisuutta ei kannata pitää käyttö- sekä säästötileillä, vaikka se onkin riskitöntä.</p>		

<b>Asiasanat</b> Investor sijoittajan palvelut, sijoitusneuvonta Nordeassa, sijoittaminen, säästäminen, riskianalyysi, sijoitusprofiili, rahastosijoittaminen, osakesijoittaminen, asuntosijoittaminen, vakuutus-säästäminen.
--

**ABSTRACT**

<b>Centria University of Applied Sciences</b>	<b>Date</b> October 2019	<b>Author</b> Aki Mäki
<b>Degree programme</b> Business Administration		
<b>Name of thesis</b> Bend the tree while it's young – the basics of investing for the youth		
<b>Instructor</b> Heli Silver	<b>Pages</b> 39 + 7	
<b>Supervisor</b> Paula Tornikoski		
<p>This thesis researched investment behaviors of the youth and discussed what kind of saving and investment solutions Nordea can offer to them. It focused on understanding what kind of tools and guidance are available for the youth to start the saving and which are the easiest ways to get started. As a conclusion of this thesis were created suggestions on how Nordea could support and ease the way for the youth to start saving. One possibility could be to create short tutorial videos for young adults using the words more known to them.</p> <p>The purpose of this thesis was to find investment methods tailored for the young adults and introduce them to the different investment services that are available, using youth language. The intent was to explain investment vocabulary and guide the youth on how to get started with saving, using tailored communication for young adults.</p> <p>This thesis researched various ways of saving including saving accounts and different investment solutions. The thesis discussed the possible risks and accrued interests which investments can produce. The main objective of this thesis was to open the investment world for the youth and explain why keeping all the wealth on disposal and saving accounts might not be the best solution although it is risk free.</p>		
<b>Key words</b> Equities, Funds, Investor's services, Investment advice at Nordea, Investing, Investment profile, Insurance saving, Saving, Risk analysis, Saving for a home,		

## Sisällys

<b>1</b>	<b>JOHDANTO</b>	<b>1</b>
<b>2</b>	<b>YLEISTÄ SIOJTTAMISESTA</b>	<b>2</b>
2.1	ARVOPAPERISIOJTTAMINEN	3
2.2	ARVOPAPERIMARKKINAT	4
<b>3</b>	<b>TUOTTO JA RISKI</b>	<b>6</b>
3.1	SIOITUksen TUOTTO JA RISKIT	6
3.2	OMAN TALOUDEN KARTOITUS	7
3.3	SIOITTAJAN RISKIANALYYSI	8
3.4	HAJAUTTAMISEN TÄRKEYS SIOJTTAMISESSA	10
<b>4</b>	<b>ERILAISET SIOJITUSKOHTEET NUORILLE</b>	<b>12</b>
4.1	SUORAT SIOJITUSKOHTEET	12
4.2	PÖRSSIOSAKKEET	13
4.3	ASUNTO-OSAKKEET (KIINTEISTÖT)	13
4.4	JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	14
4.5	PANKKITALLETUKSET	14
4.6	PANKKIEN JA VAKUUTUSLAITOSTEN VAKUUTUSSÄÄSTÄMINEN	15
4.7	PANKKIEN SIOJITUSRAHASTOT	15
<b>5</b>	<b>SÄÄSTÄMINEN PANKKITILEILLE</b>	<b>17</b>
<b>6</b>	<b>OSAKESIOJTTAMINEN</b>	<b>18</b>
6.1	MISTÄ OSAKKEIDEN TUOTTO SYNTYY JA MILLAISIA RISKEJÄ OSAKKEISIIN LIITTYY	18
6.2	SIOITTAJAN APUVÄLINEET	19
6.3	MITÄ TUNNUSLUKUJEN TAKANA	20
<b>7</b>	<b>RAHASTOSÄÄSTÄMINEN</b>	<b>22</b>
7.1	ERILAISET RAHASTOTYYPI	22
7.2	RAHASTOILLA HYVÄ ALOITTA	23
<b>8</b>	<b>NORDEAN NÄKÖKULMA SÄÄSTÄMISEEN</b>	<b>25</b>
8.1	NORDEAN SÄÄSTÄMISENPALVELUT	25
<b>9</b>	<b>POHDINTA</b>	<b>28</b>
9.1	JOHTOPÄÄTÖKSET SÄÄSTÄMISEEN PANKKITILILLÄ	28
9.2	JOHTOPÄÄTÖKSET OSAKESIOJTTAMISEEN	28
9.3	JOHTOPÄÄTÖKSET RAHASTOSÄÄSTÄMISEEN	29
9.4	JOHTOPÄÄTÖKSET TUOTTOON JA RISKIIN	29
9.5	JOHTOPÄÄTÖKSET NUORTEN SÄÄSTÄMISEEN JA SIOJTTAMISEEN	29
9.6	PARANNUSEHDOTUKSIA NUORTEN SIOJTTAMISEEN	30
<b>10</b>	<b>YHTEENVETO</b>	<b>31</b>
	<b>LÄHTEET</b>	<b>33</b>
	<b>LIITTEET</b>	<b>36</b>

## 1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tutkin sijoittamisen eri muotoja, sijoittamisen riskejä sekä sijoittamisesta aiheutuvia hyötyjä ja haittoja. Nuoret aikuiset eivät yleensä ole kiinnostuneita sijoittamisesta, koska pitävät sitä vanhojen pukuherrojen harrastuksena. Työssäni perustelen, miksi myös nuorten kannattaa aloittaa sijoittaminen. Työssäni tutkin sijoittamista nuorten aikuisten näkökulmasta ja perustelen, että sijoittaminen ei ole niin vaikeaa kuin usein luullaan.

Tutkimukseni tavoitteena on löytää nuorille aikuisille sopivia tapoja aloittaa sijoittaminen. Lisäksi kerron eri sijoitusmuodoista ja niiden riskeistä ja kannattavuudesta. Tärkein kysymys tutkimuksessani on, miksi sijoittaminen on monen mielestä niin vaikeaa.

Tutkimusmenetelmänä haastattelen Nordean sijoitusasiantuntijoita. Tämän avulla kartoitan, miksi monelle nuorelle sijoittamisen aloittaminen on niin vaikeaa ja mikä sijoittamisessa pelottaa. Lisäksi kerron, mitä sijoittamiseen liittyviä palveluita ja apuvälineitä Nordea tarjoaa.

Tutkimusmenetelmänä tutustun sijoittamisen kirjoihin, Arvoguruun sekä Sijoitusrahasto-oppaaseen. Näiden lisäksi tutkin muun muassa Nordean nettisivuilta löytynyttä materiaalia sijoittamisesta. Nordeassa olen saanut koulutusta muun muassa osakkeiden ja rahastojen kaupankäyntiin. Lisäksi tutustuin Nordeassa työskenteleviin säästämisen lisäosaajien sekä sijoitusasiantuntijoiden työhön.

## 2 YLEISTÄ SIJOITTAMISESTA

Sijoittamisesta innostutaan usein sen takia, että pankkitilillä makaa ylimääräistä rahaa. Pankkitilillä oleva raha ei tuota juurikaan mitään. Ylensä säästötileillä on alhainen korko, jonka vuoksi tileillä oleva raha tuottaa todella vähän tai ei ollenkaan.

Sijoittaminen on hyvä tapa säästää unelmia varten. Sijoittamisella voi myös kartuttaa varallisuutta, esimerkiksi yllättävien menojen tai eläköitymisen varalta. Mitä nuorempana sijoittamisen aloittaa, sitä enemmän sijoitukset ehtivät tuottaa.

Sijoittaminen voi olla harrastus, työ tai oman pääoman kasvattamista. Yleisimmin ihmiset sijoittavat varojaan osakkeisiin ja rahastoihin korkeamman tuoton vuoksi. Pitkällä aikavälillä sijoittaminen osakkeisiin tai rahastoihin tuottaa enemmän kuin pankkitalletukset.

Peter Nybergin Hankenille vuonna 2009 tekemän väitöstutkimuksen mukaan Helsingin pörssi on raskuttanut peräti 18,7 prosentin keskimääräistä vuosituottoa. Luku kattaa pörssin toimintahistorian vuodesta 1912 aina vuoteen 2007 asti. Kokonaistuotossa on huomioitu sekä osakkeiden hintojen nousu että osinkotuotot. (Kauppalehti 2017.) Kun otetaan huomioon rahan arvon muutokset, pörssin keskimääräinen vuosituotto on ollut kymmenisen prosenttia. Sadassa vuodessa sadan markan sijoitus Helsingin pörssiin on paisunut karkeasti arvioiden 1,4 miljoo-  
nan markan eli noin 230 000 euron suuruiseksi. (Arvopaperi 2019.)

Sijoituksien tuotto tai tappio riippuu riskin suuruudesta. Riskin suuruuden täytyy olla itselle sopiva. Mitä suurempaa riskiä on valmis ottamaan, sitä suurempia voittoja ja tappioita voi syntyä. Säästötilille talletettaessa sijoituksen riski on lähes olematon. Pankkitileillä on talletussuoja, joka tarkoittaa, että pankki takaa tilillä olevaa rahan 100 000 euroon asti. Rahaa sijoitettaessa normaalille käyttötilille ei tappiota synny, koska toistaiseksi pienimmilläänkin vuosikorko on 0 %. Joillakin säästötileillä voittoa voi syntyä vuoden aikana vähän tai ei ollenkaan. Kannattavuusarviointia tehtäessä yleensä voittoa ja tappiota verrataan rahan reaaliarvoon ilman inflaation ja rahanarvon muun heikkenemisen vaikutusta. Korkean riskin omaavan yksittäisen osakkeen arvon heilahtelut voivat olla hyvinkin suuria, ainakin pitkällä aikajänteellä. Vuoden aikana

yksittäisten osakkeiden reaaliarvo saattaa muuttua jopa yli 50 % ylös- tai alaspäin. Sijoituskohteista sekä niiden riskien suuruudesta selitän vielä tarkemmin opinnäytetyöni muissa kohdissa. (Sijoittaja.)

## 2.1 Arvopaperisijoittaminen

Arvopaperisijoittaminen tarkoittaa erilaisia sijoituskohteita. Nämä kohteet ovat rahastot, osakkeet, ETF:t sekä asunnot ja kiinteistöt. Kun on ylimääräistä rahaa, jolle ei ole käyttöä lähiaikoina, on kannattavaa säästää sijoittamalla varoja esimerkiksi rahastoihin. Sijoitukset ovat olleet yleensä pankkitilejä tuottavampia pitkällä aikavälillä, minkä vuoksi rahoja ei kannata jättää pankkitileille makaamaan. Sijoittaminen osakkeisiin, rahastoihin sekä ETF:iin on helppoa. Voi vain mennä omaan pankkiin, avata arvo-osuustilin tai rahastosalkun ja aloittaa sijoittamisen kotona netin kautta tai omassa pankissa.

Rahastosijoittaminen on helpoin tapa aloittaa sijoitussäästäminen. Rahastot hajauttavat sijoitukset moneen eri kohteeseen sekä toimialaan, jonka vuoksi sijoittaja voi päästä käsiksi todella hyviin kohteisiin pienellä rahalla. Rahaston kautta sijoittaminen on myös itselle helpointa, sillä rahastonhoitaja sijoittaa varoja eri toimialoihin sekä markkina-alueisiin. Rahastosäästämisen voi aloittaa pienelläkin summalla, jopa 10 eurolla ja ostaa lisää rahastoa aina, kun siltä tuntuu. Riippuen rahastosta voi sen odottaa viidessä vuodessa tuottavan keskimäärin 5 % todellista vuosittaista voittoa. Rahastojen tuotto voi vaihdella riippuen muun muassa riskiluokituksesta. Riskiluokat ovat 1–7. Ykkösriskiluokan rahastossa voi odottaa pienempää tuottoa tai tappiota kuin seitsemännän riskiluokan rahastossa.

Osakesijoittaminen on haastavin tapa aloittaa sijoittaminen, mutta samalla myös mielenkiintoisin ja parhaimmillaan tuottavin sijoitusmuoto. Osakesijoittamisessa sijoitetaan omalla pankkitilillä lojuvia varoja yksittäisiin yritysten osakkeisiin joko kotimaassa tai ulkomailla. Osakemarkkinat heilahtelevat usein ylös ja alas, minkä vuoksi tulee sijoittaa vain oman riskinsietokyvyn mukaan. Osakesijoittamisessa vaaditaan pitkäjänteisyyttä, sillä omien osakkeiden arvo voi välillä käydä hyvinkin alhaalla. Koska osakkeiden heilahtelu on suurta, ei kannata säikähtää notkahduksia. Menestyvät osakesijoittajat voivat odottaa jopa 10 %:n tuottoa vuosittaisen arvon-

nousun ja osinkojen muodossa. Kuten rahastosijoittamisessa kerroin, rahastot hajauttavat varoja eri toimialoihin sekä makkina-alueisiin. Myös osakesijoittamisessa on tärkeää hajauttaa osakeomistusta. Hajauttaminen on tehtävä itse, ostamalla osakkeita eri toimialoilta ja markkina-alueilta. Tämän lisäksi hajauttamista voi tehdä korkorahastojen kautta, minkä tasapainottaa osakkeiden heilumista salkussa.

ETF (exchange traded fund) tarkoittaa pörssinoteerattuja rahastoja. Lyhenne ETF tulee englannin kielen sanoista exchange traded fund eli suoraan suomennettuna pörssikaupankäynnin kohteena oleva rahasto. ETF on siis sijoitusrahasto, jolla käydään kauppaa samalla tavalla kuin pörssiosakkeilla. ETF:t ovat nousseet ammattisijoittajien suosituimmaksi sijoitusmuodoksi niiden alhaisten kulujen ja monipuolisen valikoiman vuoksi. ETF-sijoittaminen ei välttämättä ole aloittelijalle kaikista paras vaihtoehto aloittaa sijoittaminen. ETF:n arvo saattaa heilahtaa hyvin nopeasti johtuen maailmanmarkkinoilla tapahtuvista ennakoimattomista muutoksista.

Asuntosijoittamisessa tulee ottaa huomioon pankin myöntämän lainan korko, jota maksetaan pankille yleensä kuukausittain. Verrattuna muihin sijoitusmuotoihin asuntosijoittaminen vaatii suurempaa pääomaa sekä yleensä lainan ottamista. Moni ei ajattele asunnon omistamista sijoituksena, vaikka pitkällä aikavälillä asuntojen hinnat useasti nousevat. Asuntosijoittamisessa yksi tärkeimmistä asioista on asunnon sijainti. Parhaiten asuntojen arvo säilyy suurten kaupunkien keskusta-alueilla. Omassa käytössä olevasta omistusasunnosta asunnonomistajan ei tarvitse maksaa vuokraa, vaan vuokranmaksun sijasta lyhennetään lainaa. Asunnon voi ostaa myös sijoituksena, jolloin omistaja saa asunnosta vuokratuottoja. Asuntosijoittamisen kokonaistuotto koostuu kiinteistön arvonnoususta sekä vuokratuloista. Pitkällä tähtäimellä asuntosijoittamisen tuotto-odotus on ollut 5–7 % vuodessa, ja tämä näyttäisi pitävän paikkansa tulevaisuudessakin. (Summarum.)

## **2.2 Arvopaperimarkkinat**

Arvopaperimarkkinat ovat järjestäytyneitä kaupankäyntiä arvopapereilla. Arvopapereita ovat muun muassa osakeyhtiön osake tai asunto-osakeyhtiön osake. Molemmissa tapauksissa



osake tarkoittaa osuutta osakeyhtiöstä. Arvopaperimarkkinoiden toimintaan mahdollistavat arvopaperinvälittäjänä toimivat pankit sekä sijoituspalveluyritykset. Lisäksi arvopaperimarkkinoilla toimivat pörssit ja muut markkinapaikat, keskusvastapuolet ja arvopaperikeskukset.

Arvopapereita käyttävät yritykset, jotka kasvattavat pääomaa tai hakevat rahoitusta. Yritykset laittavat markkinoille osakkeita tai joukkovelkakirjoja, jotka toimivat heille rahoitusvälineinä. Sijoittajat voivat ostaa yrityksiltä näitä rahoitusvälineitä markkinoilta tai suoraan yritykseltä.

### 3 TUOTTO JA RISKI

Tuotto ja riski kulkevat sijoitusmaailmassa käsi kädessä. Mitä suuremman riskin ottaa, sitä suurempi tuotto tai tappio voi olla. Seuraavissa aihealueissa käydään läpi sijoituksen tuotto ja riskit, sijoittajan riskianalyysi, hajautuksen tärkeys sijoittamisessa sekä oman talouden kartoitusta.

Sijoitustoiminnan voitto ja tappiot syntyvät vasta, kun sijoitukset on myyty. Kun sijoitusten kurssi nousee tai laskee, kutsutaan sitä arvon nousuksi tai laskuksi. Arvon nousu tarkoittaa, että sijoitussalkussasi olevat sijoitukset nousevat, eli niiden kaupankäyntihinta nousee. Arvon lasku tarkoittaa sitä, kun salkussasi olevien sijoitusten arvo laskee eli niiden kaupankäyntihinta laskee. Sijoitustoiminnan voitto syntyy, kun myytäessä sijoituksesta saa enemmän rahaa kuin ostaessa on maksanut. Tappiota taas syntyy, jos myy omistamansa sijoitukset alle ostohinnan. Osakesijoituksen tuotto syntyy maksetuista osingoista ja myyntivoitosta.

#### 3.1 Sijoituksen tuotto ja riskit

Sijoittamisessa tärkeässä roolissa on riskinsietokyky, eli kyky ottaa riskiä. Jos lisää riskiä, on tuotto useimmiten parempi. Negatiivisen riskin toteutuessa syntyy myös suuremmat tappiot. Myyntivoitto ja tappio syntyvät vasta silloin, kun myy sijoituksia pois. Tappiota syntyy, kun myytäessä sijoituksista saa ostohintaa vähemmän rahaa. Tuottoa syntyy, kun sijoituksia myydessä saa ostohintaa enemmän rahaa. Kun sijoituksen kurssi nousee, sitä kutsutaan arvon nousuksi, ja kurssin laskiessa sijoituksen arvo laskee.

Riskiä kasvattaa myös tiedon puute ja vajavaisella informaatiolla tehdyt päätökset. Tällöin ostetut sijoitukset voivat johtaa yllättäviin arvon laskuihin. Riskien hallinta ja riskin oikea-aikainen ottaminen voi tuottaa sijoitussalkussa merkittävää arvonnousua. Riskiä kannattaa pienentää sijoittamalla myös pienempiä summia tai hajauttaa sijoituskohteita useampaan eri toimialaan.

Yksi riski sijoitustoiminnassa on, ettei tunne riittävästi toimialaa tai kohdetta, johon on sijoittamassa. Tällöin ei välttämättä kannata sijoittaa. Pienen riskin ottajalle parhaita sijoituskohteita

ovat rahastot, joiden tuotto-odotus on pienempi, mutta myös riski on pienempi. Rahastot tekevät hajautuksen puolestasi esimerkiksi korkorahastoihin, osakerahastoihin, eri toimialoihin, eri maihin sekä eri ajalle, jonka vuoksi riski näissä on yleensä pienempi.

Riskitasoja rahastoissa on 1–7. Rahastoilta odotetaan arvonnousua vuosittain, mikä kertookin jo riskitasosta. Osakkeiden riskitasoon vaikuttavat yksittäiset yritykset sekä niiden menestys markkinoilla. Jos sijoittaa yhteen yritykseen eli ostaa kyseisen yrityksen osakkeita, riippuu koko sijoituksen tuotto yhdestä yrityksestä. Kun taas sijoittaa rahastoon, on tuotto varmempi. Rahastot hajauttavat sijoitukset eri markkina-alueisiin sekä toimialoihin. (Salkunrakentaja 2018.)

TAULUKKO 1. Odotettu tuotto ja mahdollinen tappio verrattuna riskiin ja eri sijoitusinstrumentteihin (Sijoittajat.fi).

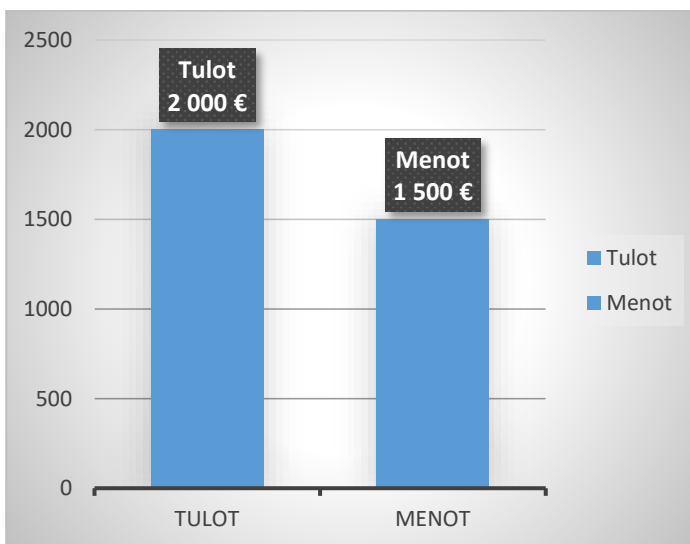
<b>Riski</b>	<b>Sijoitus-instrumentti</b>	<b>Odotettu tuotto</b>	<b>Mahdollinen tappio</b>
Lähes riskitön	Talletustili	0–2 %	Nolla
Matala	Korkorahasto	1–3 %	5–10 %
Keskimääräinen	Korkean riskin korkorahasto	3–5 %	10–20 %
Siedettävä	Hajautettu osakerahasto	5–8 %	20–50 %
Korkea	Yksittäinen osake	>10 %	>50 %

### 3.2 Oman talouden kartoitus

Oman talouden kartoitus on tärkeä alku, kun hyppää sijoitusmaailmaan. Täytyy selvittää, kuinka paljon on varaa laittaa rahaa säästöön menojen jälkeen. Yleensä sijoittaminen on mukava harrastus, jonka avulla säästää rahaa mutta saa myös säästöt tuottamaan. Sijoittamisen voi aloittaa esimerkiksi 10 eurolla kuukaudessa, joka siirtyy automaattisesti tiettyyn rahastoon säästöön kuukausittain.

Oman talouden kartoituksessa selvitetään tulot ja menot. Ensin tulee selvittää tulot ja menot samaan taulukkoon. Taulukon tulot sarakkeeseen merkitään kuukausipalkka. Menosarakkeeseen merkitään esimerkiksi vuokra, vakuutukset, matkustuskulut ja ruokaostokset. Menoja kannattaa seurata useamman kuukauden ajalta, jotta saadaan selville säästöön jäävä rahamäärä. Oman talouden kartoittamistakin pidetään sijoituksena, mutta ennen kaikkea säästösuunnitelmana. Viittaus kuvassa 1 on kerrottu, miten 2 000 euron kuukausipalkalla voi saada jätettyä normaalillakin elämisellä mojavon summan säästämiseen. Tällä säästösuunnitelmalla saisi jätettyä tuloista säästöön 25 %, josta osan voi esimerkiksi sijoittaa.

Kaikilla säästöillä ei kannata aloittaa sijoittamista, vaan aina tulee olla niin sanottu pesämuna pankkitilillä pahimman päivän varalle. Jos rahaa tarvitaan pikaisesti, voi sijoituskohteiden liian aikainen myyminen tämän takia koitua tappioksi. (Kuluttajaliitto.)



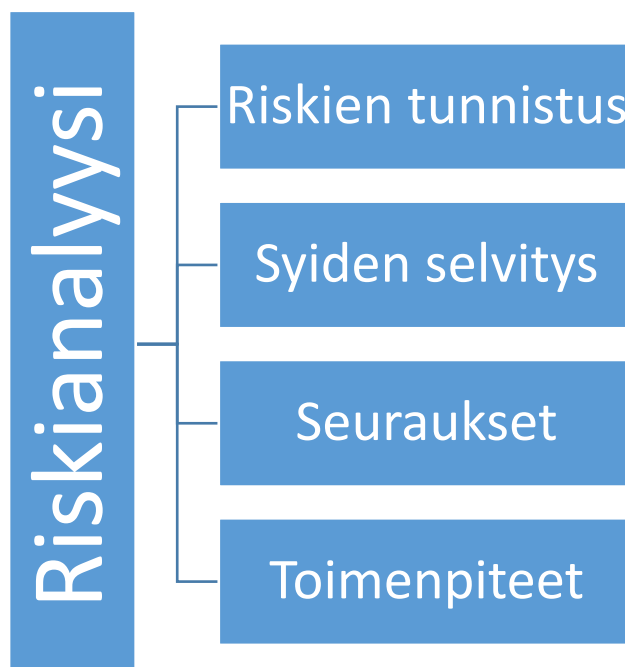
KUVA 1. Oman varallisuuden kartoitus

### 3.3 Sijoittajan riskianalyysi

Sijoittajan riskianalyysissä tärkeänä osana on tunnistaa sijoitussalkussa olevat riskitekijät. Niitä ovat esimerkiksi vähäinen hajauttaminen sekä liian pieni riski. Tällöin sijoitussalkun tuotto jää pieneksi. Riskianalyysissä on hyvä ottaa huomioon oman salkun tasapaino suhteutettuna riskiin.

Sijoittamisen syitä voivat olla esimerkiksi taloudellinen lisäturva eläkepäiville, ammattimainen sijoittaminen tai lisäansioden hankkiminen. Ammattimaiselle sijoittajalle sijoitustoiminta saattaa olla ainoa tulonlähde. Tämän vuoksi sijoitustoiminnassa riskianalyysi kannattaa tehdä aika ajoin. Jos salkun tuoton on tarkoitus kohdistua eläkepäiville tai tulevaisuuden toimeentuloon, alisuoriutumisesta voi olla hyvin vakavia seurauksia. Sijoitussalkulle kannattaa välillä tehdä ”stressitesti” eli arvioida, onko salkku tulevaisuudessa tuottava. Arvioinnin voi tehdä esimerkiksi pankissa sijoitusasiantuntijan kanssa. Arvioinnissa otetaan huomioon tulevat sijoitukset, salkun nykyinen tilanne sekä tavoiteaika. Jos tämän jälkeen näyttää, ettei salkku tuota riittävästi, on tehtävä muutoksia. Mitä aiemmin riskeihin perehdytään ja ne havaitaan, sitä paremmin tilanteen saa vielä korjattua.

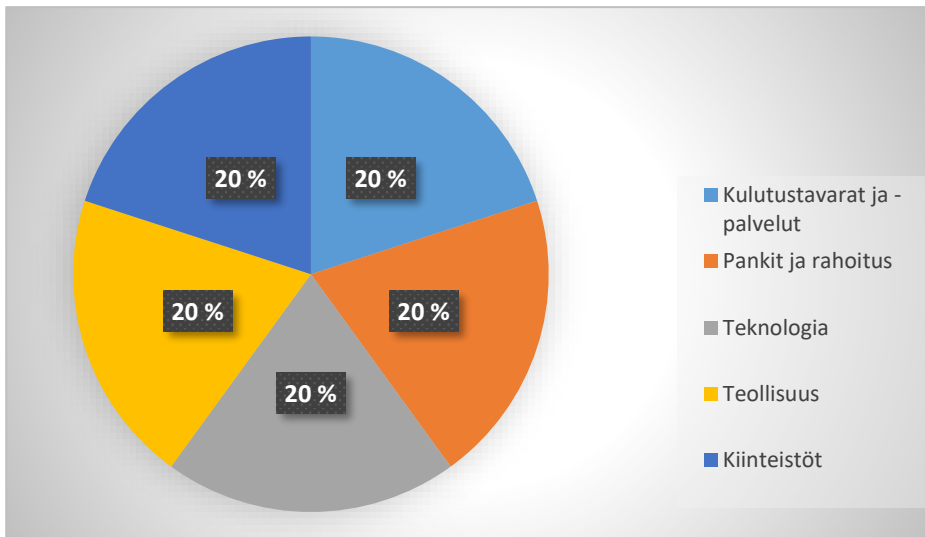
Oikeanlainen sijoitussalkku on monipuolinen. Siihen kuuluu rahastoja, osakkeita sekä velkakirjoja. Yleensä sijoitussalkun sisältöä kehoitetaan hajauttamaan, jolloin tuotto on tasaista eikä yhden sijoituskohteen heilahtelu vaikuta koko salkkuun. Riskitaso tulee olla hallittua. Osassa salkun sijoituskohteista voi olla korkeakin riski, mutta vastapainoksi tulee olla myös vähemmällä riskillä olevia sijoituksia. Näin salkku pysyy tasapainossa ja sijoittajan riskianalyysi pysyy tuottavana. (Morningstar 2016.)



KUVA 2. Riskianalyysi

### 3.4 Hajauttamisen tärkeys sijoittamisessa

Hajauttaminen vähentää sijoitussalkun riskiä. Hajauttaminen lyhykäisydessään on sijoittamista eri kohteisiin, eri sijoitustavoilla sekä eri toimi- ja markkina-alueisiin. Myös ajallinen hajautus on tärkeää, jolloin sijoituksia tehdään esimerkiksi kuukausittain. Tällä hallitaan kurssi- vaihtelujen muutokset hankintahinnassa. Hajautettaessa eri toimialoja ovat esimerkiksi pankit ja rahoitus, kiinteistöt, teollisuus, teknologia sekä kulutustavarat ja -palvelut. Erilaisia markkina-alueita ovat esimerkiksi Suomi, Eurooppa ja Yhdysvallat. Kuvassa 3 on esimerkki hajautuksesta eri toimialoihin.



KUVA 3. Esimerkki hajautus salkussa eri toimialoista. (Nordea 2019.)

Hajauttaminen toimii myös vähittäiskaupassa. Esimerkiksi torikauppias ottaa myyntiinsä usein eri tuotteita, kuten sateenvarjoja ja aurinkolaseja. Tällöin torikauppias saa vakaata tuloa, kun sateella ostetaan sateenvarjoja ja aurinkoisella säällä aurinkolaseja. Sijoittamisessa hajauttaminen tehdään hankkimalla sijoituksia esimerkiksi eri toimialoilta, kuten teollisuus ja pankki. Vakaa tuotto saavutetaan toimialojen kurssiheilahteluista huolimatta. Jos toisen sijoituksen arvo nousee niin ei ole niin suurta merkitystä, vaikka toisen kohteen arvo laskee. Näiden yhteenlaskettu summa kuitenkin tuottaa yleisesti paremmin, kuin sijoituskohde, jonka arvo laskee ja kasvaa vuorotellen.

Rahastot ovat helpoin tapa hajauttamisessa. Kun ostat yhtä rahastoa, rahasto hajauttaa sijoituksesi. Rahasto hajauttaa sijoituksen moneen eri yritykseen, eri toimi- ja markkina-alueisiin

sekä muihin rahastoihin. Rahastojakin on erilaisia. Jotkut sijoittavat pelkkiin osakkeisiin ja yhteen markkina-alueeseen, kun toiset hajauttavat useaan eri toimi- ja markkina-alueeseen. Hajauttamista voi tehdä myös korkorahastoihin, jossa rahasto sijoittaa korkoja tavoitteleviin rahastoihin.

Osakkeiden ostossa on tärkeää tehdä hajautus itse, eli ostaa eri toimi- ja markkina-alueiden osakkeita. Tällöin sijoitussalkku on hajautettu myös pelkkien osakkeiden muodossa. Kun toisen yrityksen tuotto laskee, niin toisen yrityksen tuotto todennäköisesti nousee, jolloin sijoitussalkku pysyy tasapainossa. Mitä enemmän hajauttaa eri toimi- ja markkina-alueisiin sitä pienemmäksi riski muuttuu. (Sijoittaja 2018.)

## 4 ERILAISET SIOITUSKOHTEET NUORILLE

Yleensä sijoittamista pidetään iäkkäämpien ja ”pukuherrojen” harrastuksena tai työnä. Todellisuudessa sijoittaminen ja säästäminen kuuluvat kaikille ja yhä useampi nuori aloittaa tutustumisen sijoitusmaailmaan jo hyvinkin nuorena. Monella nuorella saattaa olla jo valmiiksi rahasto, johon vanhemmat tai isovanhemmat ovat säästäneet.

Sijoituskohteita ei ole kohdennettu erikseen nuorille tai vanhoille, vaan kaikki sijoituskohteet soveltuvat kaikenikäisille. Yhä useampi ostaa jo nuorena ensiasunnon, joka on myös monelle ensimmäinen sijoituskohde. Oikeastaan pelkän sijoitusasunnon osto vuokrattavaksi on ainut sijoitusmuoto, joka ei yleensä sovellu nuorille sijoituskohteeksi suuren pääomatarpeen vuoksi.

Suosituimmat sijoituskohteet nuorille ovat rahastot sekä suorat sijoituskohteet. Rahastot ovat helpoin tapa aloittaa sijoitusmaailma, jonka vuoksi rahastot ovat ehkä myös jopa suosituimpia.

Sijoituskohteet voidaan jakaa suoriin osakkeisiin, (joihin sisältyvät pörssiosakkeet, asunto-osakkeet, joukkovelkakirjalainat ja pankkitalletukset) rahastoihin sekä välillisiin sijoituskohteisiin (joihin sisältyvät pankkien ja vakuutuslaitosten vakuutussäästäminen sekä pankkien sijoitusrahastot). Näihin eri sijoituskohteisiin perehdytään tarkemmin seuraavissa aihealueissa.

### 4.1 Suorat sijoituskohteet

Suoria sijoituskohteita ovat mm. suorat yrityslainat pk- ja kasvuyritykset, vaihtovelkakirjalainat, kiinteistösjoitukset sekä osakesijoitukset vakaisiin pk-yrityksiin ja kasvuyrityksiin. Ennen suorat sijoituskohteet olivat vain ammattimaisten sijoittajien saatavilla, mutta nykyään niitä on tarjolla myös yksityisille sijoittajille. Suoria sijoituskohteita tarjoavat mm. Fundu, Fellow Finance, Rahamarkkinakeskus, Osuuspankki ja Nordea.

Suoria sijoituskohteita ovat myös osakkeet, velkakirjat, sijoitusasunnot ja metsäpalstat. Näissä sijoittaja omistaa suoraan osan yhtiöstä, velkakirjan tai kiinteää omaisuutta. Suorissa sijoituskohteissa riskit johtuvat itse sijoituskohteesta eikä muita riskejä ole. Tällöin sijoittaja vastaa itse sijoituksistaan ja saa myös kaiken mahdollisen tuoton sijoituksistaan. (Sijoittaja 2018.)



## 4.2 Pörssiosakkeet

Pörssiosakkeet tarkoittavat sellaisia osakkeita, joilla käydään kauppaa yhden tai useamman arvopaperipörssin pörssilistalla niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Pörssi on paikka, jossa osakkeet vaihtavat omistajaa. Osake tarkoittaa tiettyä osaomistusta yrityksestä. Osakkeen nimellisarvo määrätään yhtiöjärjestyksessä. Osakkeen kaupankäyntiarvo määräytyy pörssissä käytävässä kaupassa osto- ja myyntihalukkuuden mukaan.

Pörssiosakkeet tuottavat hyvin yleensä pitkällä aikavälillä. Pörssiosakkeen tuotoksi lasketaan osakkeen arvonnousu sekä osinko. Osinkoa maksetaan tavallisesti silloin, kun yritys saavuttaa voittoa toiminnallaan ja yrityksellä on hyvä maksukyky.

Pörssiosakkeiden hankintaan sisältyy riskejä. Pörssiosakesijoittamisessa sijoitetaan tiettyyn tai tiettyihin yrityksiin. Hajautettuna moneen eri yritykseen tehdyt sijoitukset ovat yleensä vähemmän riskialttiita kuin sijoitukset vain yhteen yritykseen.

## 4.3 Asunto-osakkeet (kiinteistöt)

Asunto-osakesijoituksena nuorilla on yleensä oma asunto, joka toimiikin erityisesti suurten kaupunkien keskusta-alueilla hankittuna mahtavana sijoituskohteena. Tässä tapauksessa nuori tarvitsee oman pääoman lisäksi mahdollisesti pankista lainaa, jonka avulla voi ostaa asunnon itselleen. Asunto-osakkeen arvo yleensä nousee pitkällä aikavälillä. Omistusasunnosta ei tarvitse maksaa vuokraa. Sen sijaan siitä maksetaan yhtiövastiketta taloyhtiölle sekä lainan korkoa ja lyhennystä pankille

Asunto-osakkeen voi myös ostaa sijoituskohteena, jolloin ostetaan asunto ja laitetaan se vuokralle. Asuntosijoittamisessa saadaan vuokratuloja. Lisäksi asunnon arvo nousee pitkällä aikavälillä. Asunto-osakkeen voi odottaa tuottavan 5–7 % vuodessa.

Kuten kaikissa sijoituskohteissa myös asunto-osakesijoittamisessa on omat riskinsä. Asuntoon voi tulla esimerkiksi suuret remonttikustannukset, vuokralaisen kanssa voi tulla ongelmia, hoi-

tokustannukset nousevat, korkotaso nousee, vuokrataso laskee liikaa tai asunnon arvon laskee. Riskien välttämiseksi tulee ottaa selkoa asunnon sijainnista, mahdollisista tulevista remonteista sekä vuokralaisten saannista.

#### **4.4 Joukkovelkakirjalainat**

Joukkovelkakirja on yrityksen tai valtion ottama laina, jonka sijoittajat rahoittavat. Joukkovelkakirja on vähän kuin rahasto, mutta velkoja eli yritys on luvannut maksaa lainan takaisin koronkera. Ainoa tapa hävitä rahat joukkovelkakirjalainassa on, jos yritys menee konkurssiin. Joukkovelkakirja toimii niin, että sijoittaja sijoittaa esimerkiksi minimissään 1 000 euroa yrityksen velkakirjaan ja yritys maksaa velkakirjaan sijoitetun pääoman takaisin korkoineen. Esimerkiksi jos sijoitat 1 000 euroa joukkovelkakirjaan, yritys maksaa sinulle takaisin korkoineen esimerkiksi 1 200 euroa. Joukkovelkakirjalainassa normaali sijoitusaika on noin 2–5 vuotta. (Minilex.)

Joukkovelkakirjoja voi hankkia liikkeeseenlaskun yhteydessä. Ne lasketaan liikkeeseen paperitai arvo-osuusmuotoisina ja niistä tulee julkaista esite, jossa ilmoitetaan muun ohessa lainan ehdot sekä tietoja liikkeeseenlaskijasta. Joukkovelkakirjalainat ovat jälkimarkkinakelpoisia kuten osakkeet. (Minilex.)

#### **4.5 Pankkitalletukset**

Pankkitalletukset ovat varoja, joita säästetään pankkitileillä esimerkiksi käyttötilillä tai säästötillillä. Pankkitalletukset eivät tuota juuri mitään. Säästötileillä voi olla 2 % korko, joka lasketaan tilin pääomasta. Pankki maksaa koron vuosittain tilille. Käyttötileillä ei juurikaan makseta korkoa, joten korko prosentti on lähes aina 0 %.

Pankkitalletukset ovat hyvä pesämuna pahanpäivän varalle, mutta isoja summia tileillä ei kannattaisi pitää, sillä ne eivät tuota juurikaan. Pankkitalletuksien riski sijoitusmaailmassa on tällä hetkellä olematon, sillä pankkitalletuksilla ei tappiota voi tehdä.

Suuret pankkitalletukset johtuvat pääsääntöisesti siitä, että ei tiedetä muista sijoitustavoista ja halutaan pitää varat varmasti tallessa. Pankit ovat ottaneet suuret tavoitteet sijoitusaktiivisuuden kohentamiseksi, minkä vuoksi pankit markkinoivat asiakkaitaan siirtämään isoja summia tileiltä erilaisiin sijoituksiin kuten rahastoihin ja osakkeisiin.

#### **4.6 Pankkien ja vakuutuslaitosten vakuutussäästäminen**

Vakuutussäästäminen ei ole perinteistä vakuuttamista vahinkojen varalle, vaan se on sijoittamista vakuutustuotteisiin. Vakuutussäästäminen on pitkäaikaista säästämistä ja sijoitusmuoto, jonka avulla säästää tavoitteellisesti tulevaisuutta varten. Vakuutussäästämisessä sijoitat säästöjäsi eri sijoituskohteisiin. Näitä kohteita ovat esimerkiksi rahastot sekä sijoituskorit. Vakuutussäästämisestä saatu tuotto riippuu sijoituskohteiden arvonkehityksestä. (Nordea 2019a.)

Tässä säästämisen muodossa etuna on se, että vakuutussäästämisen sisälle voi valita useita erilaisia sijoituskohteita. Sijoituskohteita voi vaihdella oman aktiivisuuden ja riskinsietokyvyn mukaisesti. Kun vaihdat sijoituskohteita niin siitä ei synny verotettavaa tuottoa eikä siitä tarvitse ilmoittaa verottajalle. Tuottoa verotetaan vasta silloin, kun nostaa rahat tai kun sopimus päättyy. (Nordea 2019a.)

Vakuutussäästäminen sopii mainiosti esimerkiksi eläkesäästämisen muodoksi tai lapselle säästämiseen. Varallisuuden kasvattamisen lisäksi vakuutussäästäminen on joustava tapa siirtää varallisuutta lähiomaisille. (Nordea 2019a.)

#### **4.7 Pankkien sijoitusrahastot**

Pankkien sijoitusrahastot ovat pankkien omia rahastoja, joita pankin rahastoyhtiö hoitaa. Lähes kaikkien pankkien asiakkailla on mahdollisuus tähän. Pankkien sijoitusrahastot ovat usein suosittuja pitkäaikaisen varallisuuden kasvattamiseksi. Koska pankin sijoitusrahastoa hoitaa oma pankki, tuntuu kuin raha olisi omalla tilillä koko ajan, mutta vain paremmalla korolla.

Sijoitusrahastoon sijoitettaessa pankissa tehdään sijoitussuunnitelma, jossa selvitetään, paljonko varallisuuden odotetaan kasvavan riskitaso huomioiden sekä kuinka pitkään rahastoa pidetään ja kuinka paljon rahastoon kuukausittain sijoitetaan. Pankeilla on erilaisia sijoitusrahastoja kaikille asiakkaille sijoitussuunnitelman mukaisesti. Pankit markkinoivat omia rahastoja kaikenikäisille asiakkaille vauvasta vaariin. Vastasyntyneelle voi avata säästötilin sijasta rahaston. Tällöin rahastoon voidaan tehdä ehtoja, esimerkiksi, että rahastoon avataan lapselle käyttöoikeus vasta hänen saavutettuaan täysi-ikäisyytensä.

Pankkien sijoitusrahastoja voi avata etäneuvonnassa, pankissa tai netin kautta kotona. Pankeilla on ohjelmia, jonka avulla voi testata sijoittajaprofiilia ja riskinsietokykyä. Tämän mukaan asiakkaalle suositellaan tiettyä rahastoa, johon kannattaisi sijoittaa.

## 5 SÄÄSTÄMINEN PANKKITILEILLE

Pankkitileillä voidaan säästää varoja kuten käyttötillillä tai säästötillillä. Pankkitilillä on hyvä pitää rahaa pahan päivän varalle, koska siltä varat ovat nostettavissa nopeasti. Esimerkiksi käyttötili on kätevä päivittäisten raha-asioiden hoitamiseen. Seuraavissa aiheissa käyn läpi säästämistä pankkitalletuksilla.

Pankkitalletusten tuotot ovat korkoa, jota pankkitilillä olevalle pääomalle maksetaan. Eri pankit maksavat eri korkoprosentin pankkitalletuksille. Käyttötileillä korko on lähes aina nolla prosenttia eli säästöt eivät kasva korkoa käyttötileillä. Säästötileillä maksetaan erisuuruisia korkoja eri pankeissa. Kaikista tuottavin säästötili on asuntosäästöpalkkiotili (eli ASP-tili), jossa on 1 % talletuskorko, jonka lisäksi mahdollisuus saada noin 4 %:n lisäkorko tilin avausvuodelta ja viideltä seuraavalta vuodelta. ASP-tiliä voi käyttää vain ensiasunnon ostoon, mutta pitkällä säästämällä tili on hyvä. (Veronmaksajat 2018.)

## 6 OSAKESIJOITTAMINEN

Osakesijoittaminen on sijoittamisen muodoista perinteisin, jossa sijoitetaan suoraan yksittäisiin yrityksiin. Minimisijoitusmäärä on yksi osake, ja osakkeen hinta vaihtelee eri yhtiöissä. Kun ostaa osakkeen yritykseltä, omistaa osuuden yrityksestä. Osakkeen ostaminen tarkoittaa, että yritys kerää rahoitusta omistajilta, jotka sijoittavat varojaan yhtiöön ja saavat vastineeksi mahdollista osinkoa sekä osakkeen arvonnousua. Osakesijoittaminen tapahtuu yleensä pörssin kautta, mutta myös listaamattomien yritysten osakkeita pystyy ostamaan.

Kun aloittaa sijoittamisen, on hyvä tehdä sijoitussuunnitelma ja määrittää tavoitteet mitä varten sijoittaa. Sijoittaako eläkepäiviä varten, yllättävien menojen varalta vai jonkun unelman saavuttamiseksi, esimerkiksi matkan. On hyvä laskea, kuinka paljon on valmis sijoittamaan, sekä miettiä, minkälaista tuottoa hakee sijoituksilleen. Sijoituksissa on aina riskinsä, minkä vuoksi täytyy miettiä myös omalle riskinsietokyvyllään sopivia sijoituskohteita. (Sijoitusrahastot 2019.)

Jotta voi ostaa osakkeita, täytyy hankkia arvo-osuustili, johon kaikki sijoituskohteet kirjataan. Arvo-osuustilille tarvitaan myös hoitotili eli käyttötili, johon maksetaan saadut osingot sekä kaupankäynnin tulot. Arvo-osuustilejä voi avata melkein missä tahansa pankissa sekä arvopaperinvälittäjillä. Eri pankeilla ja välittäjillä on oma hinnastonsa arvo-osuustilien ylläpitoon. Vuonna 2020 tammikuussa avautuu myös osakesäästötili, jossa voi käydä verotuksetta kauppaa osakesäästötilin sisällä. Verot maksetaan vasta, kun nostaa voittoja omalle käyttötililleen osakesäästötililtä. (Nordea 2019b.)

### 6.1 Mistä osakkeiden tuotto syntyy ja millaisia riskejä osakkeisiin liittyy

Osakkeiden tuotto syntyy tulovirrasta ja pääoman arvonnoususta. Tulovirtaan kuuluvat osinko ja myyntivoitto. Pitkällä aikavälillä myyntivoitto on sijoittajalle tärkein tuoton lähde. Saadun tulovirran voi aina sijoittaa uudestaan, ja tätä kutsutaan takaisinsijoittamiseksi.

Tuoton kasvusta saa hyvän kuvan, kun tarkastelee Helsingin pörssin 25 suurinta osaketta kuvaavaa OMX Helsinki 25 -indeksiä. Viimeisen 10 vuoden aikana OMX Helsinki 25 -indeksin osinkotuotto on ollut keskimäärin 4,2 % vuodessa. Arvonnousu on vastaavasti ollut 57,3 %

koko aikavälillä. Jos sijoittaja olisi tehnyt takaisinsijoittamista koko tarkasteluvälillä, olisi kokonaistuotto ollut 148,3 %. (Sijoittaja 2019.)

Osakesijoituksen tuotto riippuu sijoitetun yrityksen kasvusta. Yritykset maksavat osinkoa, jos maksuvalmius on riittävä eikä maksuvalmius kärsi osingon maksusta. Osinko voi olla esimerkiksi 0,40 € per osake, jolloin 100 osakkeella saa 40 euroa osinkoa. Toinen tapa saada osakkeista tuottoa on myydä osake kalliimmalla kuin on sen hankkinut. Yrityksen liikevaihdon ja tuloksen kasvaessa yrityksen osakkeen arvo yleensä nousee.

Pörssissä olevan osakkeen arvoon voi vaikuttaa muutkin tekijät: Esimerkiksi talouskasvuodotukset, inflaatio, liikkeellä oleva rahanmäärä, muiden omaisuuslajien houkuttelevuus sekä markkinatunnelmat. Osingon maksuihin eivät pörssitunnelmat vaikuta, joka onkin osakesijoittajan tärkein tuoton lähde. Eniten tuottavat yritykset, joiden maksukyky kasvaa vuosittain. Samaan aikaan myös osingon määrä kasvaa. Tärkeintä kuitenkin ei ole maksettavan osingon määrä vaan sijoitetun yrityksen maksuvalmiuden kasvaminen. (Sijoittaja 2019.)

## **6.2 Sijoittajan apuvälineet**

Sijoittamiseen on paljon apuvälineitä. Apua löytyy niin kirjallisuudesta, erilaisista oppaista ja sovelluksista kuin internetistä (www-sivustot ja YouTube). Pankkien sivustoilla on paljon ohjeita sijoittamisesta. Pankkien sivuilta löytyy myös erilaisia kyselyitä, joilla pystyy tutkimaan, mikä olisi sopiva riskitaso. Pankista saa myös henkilökohtaista apua sijoittamiseen esimerkiksi soittamalla asiakaspalveluun.

Erilaiset sijoitussovellukset opettavat hyvin aloittelevia sijoittajia. Niistä löytyy muun muassa opetusvideoita sekä ohjeita siitä, mihin kannattaa kiinnittää huomiota. Puhelimeen saa ladattua erilaisia sovelluksia, joiden avulla voi seurata kurssien muuttumista sekä omien sijoitusten arvon muutosta. Sovelluksista näkee reaaliaikaisen kurssin sekä osto- ja myyntihinnat. Niistä näkee myös kansainväliset yritykset, joiden osakkeita on myynnissä pörseissä.

### 6.3 Mitä tunnuslukujen takana

Sijoittamiseen on runsaasti erilaisia tunnuslukuja yritysten toiminnasta. Tunnusluvut ovat osakesijoittajan tiedon lähde. Tunnuslukujen perusteella voi arvioida osakkeiden hintaa sekä niistä saatavaa tuottoa. Kannattaa perehtyä tärkeimpiin tunnuslukuihin, jottei osta sokkona osakkeita. Syvällinen perehtyminen tunnuslukuihin ei ole aloittelevalla sijoittajalla välttämätöntä. Alla muutamia tärkeimpiä tunnuslukuja.

#### Osakkeen P/E-luku:

(price/earnings per share) eli hinta/osakekohtainen tulos. P/E- luku kertoo, monessako vuodessa osakkeen ostohinta tulee kuitattua yrityksen tuottamalla voitoilla. Yritystä, joka tuottaa ostaman osakkeen arvon kuudessa vuodessa, pidetään halpana osakkeena. Jos osakkeen arvo tuottaa ostoarvon 30 vuodessa, on sijoitus kallis. P/E- luku auttaa sijoittajaa määrittämään, onko osakkeen hinta tällä hetkellä kallis vai halpa verrattuna yrityksen tuloksenteekokykyyn. P/E- lukua voidaan verrata aikaisempiin P/E lukuihin tai muihin saman toimialan lukuihin. Kasvuhakuisilla yrityksillä yleensä P/E- luku on korkeampi kuin yrityksellä, joka tekee tasaista tuottoa. Nopeasti kasvavilla yrityksillä voi olla suurempi P/E- luku kuin hitaasti kasvavilla yrityksillä. (Taloussuomi 2014.)

#### Osakkeen P/B- luku:

(price/ book value) eli hinta/ tasearvo. P/B- luku tarkoittaa osakkeen hintaa suhteessa sen kirjanpidolliseen tasearvoon. Luku kertoo, onko osakkeen nykyinen hinta todellista omaisuutta vai vain muiden sijoittajien odotuksia. P/B- luku ei ota yhtään kantaa yrityksen todelliseen menestykseen. Jos P/B- luku on alle yksi, osakkeiden yhteenlaskettu arvo alittaa yrityksen omaisuuden arvon. Esimerkiksi P/B- luku 0,5 on sama asia kuin puoleen hin-



taan myytävä omakotitalo. Jotta P/B- lukua voidaan tulkita, tulee sijoittajan tietää, mitä yrityksen taseeseen on kirjattu. (Taloussuomi 2014.)

**Osakkeen osinkotuotto  
prosentteina:**

divident eli osinkotuotto on prosenttiluku, joka kertoo osingosta saatavan tuoton suhteessa osakkeen hintaan. Jos yrityksen osingonjako paranee, oman osakeostosi osinkotuotto myös paranee. (Taloussuomi 2014.)

## 7 RAHASTOSÄÄSTÄMINEN

Rahastosäästäminen on sijoittamista sijoitusrahastoihin. Sijoitusrahastot toimivat niin, että rahastoyhtiöt keräävät säästäjiltä varoja. Rahastoyhtiöt sijoittavat varat eri sijoituskohteisiin, jotka yhdessä muodostavat sijoitusrahaston. Sijoitusrahaston pääsee aloittamaan pienemmälläkin summalla, jopa 10 eurolla. Tämän vuoksi todella hyvin sijoitusrahastoihin voi päästä kiinni pienelläkin summalla, mikä ei osakesijoittamisessa aina ole välttämättä mahdollista. Rahastot ovat yksi joustavimmista sijoitustavoista, sillä niihin sisältyvät sekä riskien hajautus että säännöllinen salkunhoito. Rahastoilla on omat rahastohoitajat, jotka sijoittavat rahastossa olevia varoja riskitasoon nähden oikeisiin kohteisiin. Näin ollen itse sijoittajan ei tarvitse huolehtia rahaston sisällä olevista sijoituksista, vaan ammattilainen hoitaa sen.

### 7.1 Erilaiset rahastotyypit

Rahastotyyppinä on erilaisia. Erilaiset rahastotyypit ovat korkorahastot, osakerahastot sekä yhdistelmärahastot.

Korkorahastot:

Korkotuotteisiin sijoittavat rahastot, eli korkorahastot, ovat hyvä vaihtoehto suorille korkosijoituksille, joita ovat esimerkiksi joukkolainat. Sijoittamalla korkorahastoon sijoittaja saa jo melko pienellä rahalla useita sijoituskohteita. Hyvä hajautus, mikä rahastoilla saavutetaan, parantaa sijoitusten tuotto-odotusta. Korkosijoitukset tuottavat usein hyvin, kun osakekurssit ovat laskusuunnassa ja päinvastoin. Sijoittajan on syytä jakaa sijoituksensa sekä osakkeisiin että korkotuotteisiin. Korkorahasto ja niiden tuotto perustuu korkomarkkinoiden kehitykseen. Nordeassa korkorahastot voidaan jaotella lyhyen koron, keskipitkän koron ja pitkän koron rahastoihin. (Nordea 2019.)

**Osakerahastot:**

Osakerahastot sijoittavat pääosin osakkeisiin ja sopivat siten parhaiten pitkäaikaiseen sijoittamiseen suorien osakesijoitusten vaihtoehdoksi tai niiden rinnalle. Kuten yleensä rahastoissa varat jaetaan useaan kohteeseen, joten sijoittamiseen liittyvä riski pienenee. Osakerahastojen omistaminen on helppoa, koska silloin ei tarvitse seurata eri sijoituskohteita. Osakekurssien seurannat tekevät puolestasi sijoittamisen ammattilaiset, jotka seuraavat markkinoiden ja rahastojen kehitystä reaaliaikaisesti. Osakerahastojakin on erilaisia, jotka eroavat muun muassa riskitasoltaan. Sijoittajan kannattaa tarkasti tutustua rahastojen sijoituskohteisiin ja sijoittamisen menettelyihin. Useimmiten arvon heilahtelu pysyy pienänä, jos rahasto sijoittaa varansa eri toimialoille ja eri maissa toimivien yritysten osakkeisiin. (Nordea 2019.)

**Yhdistelmärahastot:**

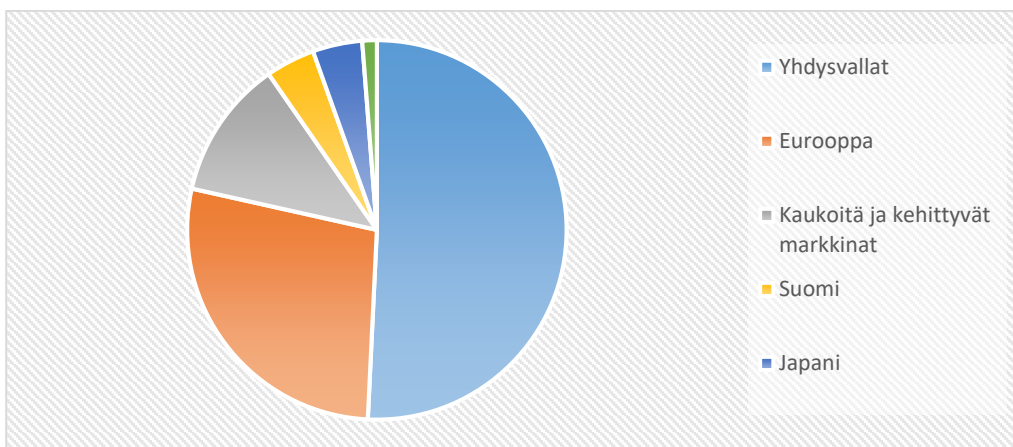
Yhdistelmärahastot sijoittavat nimensä mukaisesti sekä osakkeisiin että korkosijoituksiin. Yhdistelmärahaston salkunhoitaja vaihtaa rahaston sijoitusten painoa osakkeiden ja korkosijoitusten markkinatilanteen mukaan. Osuuksien enimmäis- ja vähimmäisosuudet on kerrottu rahaston säännöissä. Yhdistelmärahaston sijoitusten jako korko- ja osakemarkkinoiden kesken ratkaisee tuotto- ja riskitason. Pitkän aikavälin tuotto-odotukseen vaikuttaa se, miten varat on tavanomaisessa markkinatilanteessa jaettu korko- ja osakemarkkinoiden kesken. Yhdistelmärahastoissa voidaan painotta osake- ja korkosijoituksia eri painoarvoilla. (Nordea 2019.)

**7.2 Rahastoilla hyvä aloittaa**

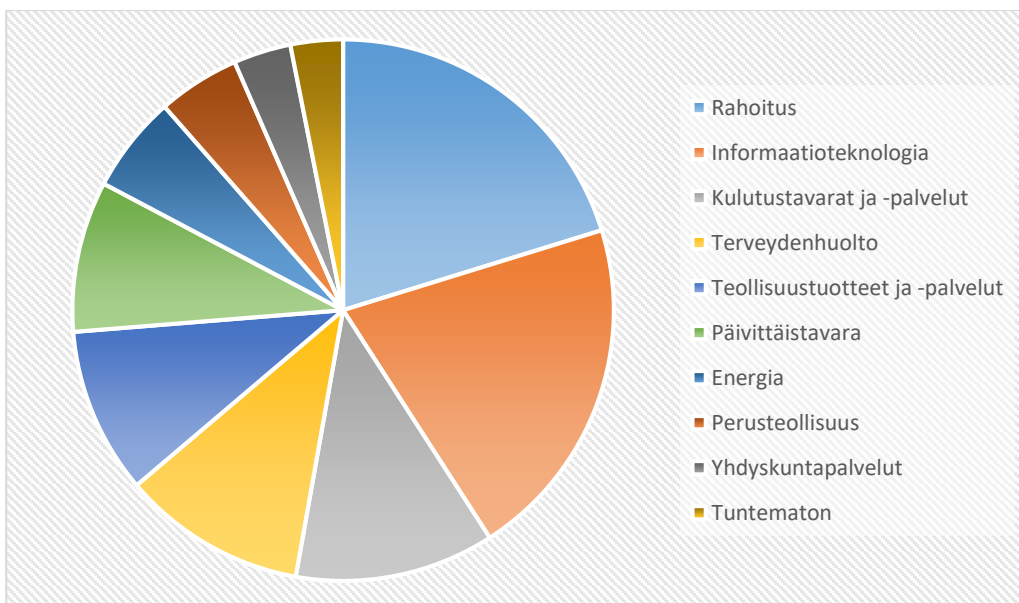
Rahastot ovat hyvä tapa aloittaa säästäminen sekä sijoittaminen. Sijoittajalle helpoin tapa aloittaa sijoittaminen on hankkia rahastoja, koska niitä hoitavat pankkien omat ammattilaiset sekä

rahastojen salkunhoitajat. Rahastot hoitavat itse hajautuksen rahaston riskiluokan mukaisesti. Rahastojen riskitasoja ovat 1–7, joista seitsemän on suuri riskisin. Hajautus tapahtuu eri toimialue- ja markkina-alueisiin. Erilaisia markkina-alueita ovat esimerkiksi Suomi, Eurooppa ja Yhdysvallat. Toimialueisiin kuuluvat muun muassa rahoitus, terveydenhuolto ja informaatioteknologia.

Esimerkki rahaston sisällöstä, miten rahasto on jaettu markkina-alueisiin ja toimialoihin. Esimerkki rahastona on Nordea Nora Five rahasto.



KUVA 4. Esimerkki Nordea Nora Five rahaston hajautuksesta markkina-alueisiin, 19.10.2019. (Nordea 2019.)



KUVA 5. Esimerkki Nordea Nora Five rahaston hajautuksesta toimialoihin, 19.10.2019. (Nordea 2019.)

## 8 NORDEAN NÄKÖKULMA SÄÄSTÄMISEEN

Nordea kehottaa säästämään säännöllisesti kolmella eri aikatahtimella ja kolmeen eri tarkoitukseen. Tarkoitukset ovat arkisten yllätysten tuomien odottamattomien menojen varalle, pitkäaikaisesti varallisuutta tasaisesti kasvattaen ja vielä pidemmällä tähtäimellä omia eläkepäiviä silmällä pitäen. Vararahasto antaa turvaa arkeen, jotta elämän pienet ja suuret yllätyskäänteet eivät pistäisi taloutta sekaisin. Näinpä säästämisen ja sijoittamisen aloittaminen voi parhaassa tapauksessa synnyttää positiivisen kierteen, joka vie entistä lähemmäksi unelmia. (Nordea 2019d.)

Säännöllinen säästäminen tarkoittaa sitä, että tallettaa säännöllisesti esimerkiksi kuukausittain itselle sopivan summan säästöön. Säästettävän summan ei tarvitse olla joka kuukausi saman suuruinen. Säästöön voi laittaa pienemmänkin summan esimerkiksi 10 euroa. Säännöllisen säästämisen aloittaminen lähtee siitä, että päättää aloittavansa sen nyt. Seuraava päätös onkin, millä keinoin alkaa säästää. (Nordea 2019c.)

Nordea auttaa nuoria säästämään. Nordealla on mahdollista tavata sijoitusasiantuntijoita, jotka auttavat aloittelevia sijoittajia. Nordean opetusvideoita löytää YouTubesta sekä Nordean sijoituspalvelusta Investorista. Nordean asiantuntijoiden ja videoiden avulla aloitteleva sijoittaja saa hyvän pohjan aloittaa sijoittaminen ja säästäminen. (Nordea 2019c.)

### 8.1 Nordean säästämisenpalvelut

Nordealla on vahva asiantuntemus säästämiseen sekä paljon asiantuntijoita, jotka neuvovat asiakkaitaan säästämässä ja sijoittamisessa. Nordean 24/7 palvelu kertoo mielellään asiakkailleen säästämisen palveluista. Nordealta voi varata sijoituksen asiantuntijoille verkko tai henkilökohtaisia tapaamisaikoja oman talouden kartoittamiseen. Tapaamisissa mietitään yhdessä sopivia säästämis- ja sijoituspalveluita. (Nordea 2019c.)

Nordea tarjoaa asiakkailleen monia säästämisen palveluita, esimerkiksi sijoitusneuvontaa pienille ja suurille sijoituksille. Nordea tarjoaa myös varallisuuden kartoitusapua, jota voidaan

tehdä säästämisen ohjauksena. Nordealla on myös digitaalinen sijoitusneuvoja Nora, joka löytyy verkkopankista sekä Nordean kotisivuilta. Asiakas vastaa Noran esittämiin säästämiseen liittyviin kysymyksiin, jonka jälkeen Nora suosittelee sopivaa rahastoa odotetulla tuotolla sekä riskillä. Nordealla on oma sijoitussovellus Investor, josta näkee reaaliaikaisen pörssikurssin. Sen avulla voi myös ostaa ja myydä sijoituksia. Investorissa on opetusvideoita sekä ohjeita sijoittamisen ja säästämisen aloittamiseen. (Nordea 2019c.)

Nora löytyy Nordean verkkosivuilta sekä verkkopankista. Digitaalinen sijoitusneuvoja Nora kysyy muutamia kysymyksiä. Kysymysten jälkeen Nora tekee ehdotuksen riskitasolle sopivasta rahastosta. (Nordea 2019c.)

Noran tuntemiskysymykset:

1. Millainen on perhetilanteesi?
2. Minkälaiset tulot sinulla on?
3. Kuinka suuret ovat kuukausittaiset nettotulosi
4. Kuinka paljon sinulla jää kuukausittain käytettäväksi kaikkien menojen jälkeen?
5. Kuinka paljon varoja sinulla yhteensä käyttö- ja säästötileilläsi?
6. Kuinka paljon sijoituksia sinulla on?
7. Paljonko sinulla on velkaa?

Noran riskitason määrittelykysymykset:

1. Kuinka riippuvainen talouteni on tästä sijoituksesta ja sen odotetusta tuotosta?
2. Milloin arvioit tarvitsevasi sijoittamasi varat?
3. Kun suunniteltu säästöaikasi päättyy, miten aiot nostaa kertyneet varat?
4. Mikä on sijoittamisesi tavoite?
5. Sijoitat tänään 1 000 euroa 10 vuodeksi. Mikä mahdollisista lopputuloksista sopisi sinulle parhaiten?
6. Minkälaista vuotuista tuottoa odotat sijoituksellesi?
7. Mikä seuraavista väittämistä kuvaa sinua parhaiten riskissä?
8. Jos sijoitukseni arvo laskisi merkittävästi (esim. yli 10% vuodessa) mitä tekisit?

Nordea Investorissa seuraat markkinoita missä ja milloin vain. Investorista näkee helposti arvoosuustiliomaisuuden, rahastotiliomaisuuden, pörssinoteeratut arvopaperit yli 20 markkinapalkalta, Nordea rahastot, joukkolainat ja sijoitusobligaatit. Investorista löytyy myös Kauppalehden reaaliaikaiset uutiset sekä Nordean markkina-analyysit, yhtiöanalyysit, raportit, suositukset ja katsaukset. Nordea Investorin saa käyttöönsä helposti. Riittää, että on Nordean asiakas, jolloin voi avata kaupankäyntipalvelut Nordeaan. Tämän jälkeen Investor on käytettävissä. (Nordea 2019d.)

### Kurssilista

OMX Helsinki 25 Index 0,76% 3.848,88

	Maa	Nimi	%	Osto	Myynti	Viimeisin	Aika
Osta	Myy	Tieto Oyj	1,27%	-	-	22,38	30.08.2019
Osta	Myy	Kemira Oyj	1,35%	-	-	12,80	30.08.2019
Osta	Myy	Cargotec Oyj	1,02%	-	-	25,82	30.08.2019
Osta	Myy	Elisa Oyj	0,09%	-	-	45,76	30.08.2019
Osta	Myy	Fortum Oyj	0,40%	-	-	20,01	30.08.2019
Osta	Myy	Konecranes Oyj	3,17%	-	-	27,03	30.08.2019
Osta	Myy	Kesko Oyj B	-0,35%	-	-	57,26	30.08.2019
Osta	Myy	KONE Oyj	1,39%	-	-	52,60	30.08.2019

KUVA 6. Näet Investorin sivujen kurssilistan viimeisimmän myynti ja osto hinnan sekä tuotto prosentin, 30.8.2019. (Nordea 2019.)

### Nousijat/laskijat

Nousijat Laskijat

OMX Helsinki 25 Index 0,76% 3.848,88

	Maa	Nimi	%	Osto	Myynti	Viimeisin	Aika	Vaihto
Osta	Myy	Konecranes Oyj	3,17%	-	-	27,03	30.08.2019	9.127 t
Osta	Myy	Huhtamäki Oyj	2,30%	-	-	35,12	30.08.2019	5.716 t
Osta	Myy	Stora Enso R	2,07%	-	-	10,170	30.08.2019	29.401 t
Osta	Myy	UPM-Kymmene Oyj	1,91%	-	-	24,52	30.08.2019	58.889 t
Osta	Myy	Valmet Oyj	1,60%	-	-	16,46	30.08.2019	17.565 t

KUVA 7. Näet Investorin sivujen kurssin nousijat/ laskijat, 30.8.2019. (Nordea 2019.)

## 9 POHDINTA

Tässä luvussa esitän omia pohdintojani säästämiseen ja sijoittamiseen. Kerron myös johtopäätöksiä sekä ideoita, joilla sijoittaminen saataisiin nuorten tietoisuuteen. Peruslähtökohta sijoittamisessa on aloittaa sijoittaminen tänään, turha jättää aloittamista huomiseen. Toinen muistettava perusasia on aikajänne. Sijoittaminen on ajallisesti maratonlaji, ja pitkäjänteisyys sijoittamisessa palkitaan. Sijoittamista voi monessa mielessä verrata maratonjuoksuun. Sijoittamisessa lähtöön valmistautuminen on tärkeätä, matkan aikana tulee ylä- ja alamäkiä sekä välillä sijoitusmatka voi tulla pahalta, mutta yleensä sitkeimmät pärjäävät. Esimerkiksi sadassa vuodessa sadan markan sijoitus Helsingin pörssiin on paisunut karkeasti arvioiden 1,4 miljoo- nan markan eli noin 230 000 euron suuruiseksi.

### 9.1 Johtopäätökset säästämiseen pankkitilillä

Pankkitileillä säästetään mielestäni liian isoja summia rahaa. Pankkitileillä korko on huonoa, jos sitä on ollenkaan. Pankkitilillä on hyvä pitää rahaa kuitenkin jonkin verran esimerkiksi yllättävien menojen tai sairastumisen varalle. Kuitenkin pitkäaikaiseen säästämiseen pankkitili on mielestäni huono. Raha kyllä pysyy tilillä, mutta se ei kasva korkoa. Tililtä on myös helpompi tuhjata rahaa turhuuteen verrattuna rahoihin, jotka ovat kiinni sijoituksissa.

### 9.2 Johtopäätökset osakesijoittamiseen

Osakesijoittaminen on mielestäni vaikein mutta mielenkiintoisin tapa aloittaa sijoittaminen. Tällöin voi sijoittaa vain yhteen sijoituskohteeseen tai hajautettuna useampaan kohteeseen, jonka vuoksi säästäminen ja arvon nousu ovat sijoittamisistasi osakkeista riippuvaisia. Osakesijoittaminen vaatii enemmän perehtymistä yritykseen sekä yrityksen toimintamalliin ja siihen, mitä he aikovat lähiaikoina tehdä. Osakesijoittamisessa tärkeimpänä pidän hajauttamista eri toimiala- sekä markkina-alueisiin. Mitä enemmän hajauttaa sijoituksiaan, sitä pienempi riski sijoituksissa on.



### 9.3 Johtopäätökset rahastosäästämiseen

Rahastosäästäminen on mielestäni helppo, vaivaton ja edullinen tapa aloittaa sijoittaminen ja säästäminen. Rahastot hajauttavat sijoituksiasi eri toimialoihin ja markkina-alueisiin. Mitä tahansa rahastoja ei kannata ostaa, vaan näissäkin täytyy tutkia, mitä on rahaston sisällä. On olemassa rahastoja, jotka sijoittavat pelkkiin osakkeisiin tai korkotuotteisiin, sekä yhdistelmärahastoja, jotka sijoittavat osakkeisiin ja korkotuotteisiin. Rahastoja avataan myös vastasyntyneille lapsille. Tämä on mielestäni oivallinen tapa säästää pitkäjänteisesti. Kun lapsi saavuttaa täysi-ikäisyyden, on hänelle kertynyt jo hyvät säästöt rahastosta.

Rahastosäästämisen parhaana puolena pidän sitä, että rahastot hajauttavat sijoituksia. Rahastosäästämisen voi myös aloittaa hyvin pienellä kuukausierällä esimerkiksi 10 eurolla.

### 9.4 Johtopäätökset tuottoon ja riskiin

Tuotto ja riski kulkevat mielestäni käsikädessä sijoittamisessa. Koska todennäköisesti lähes kaikki haluavat suuren tuoton, on tärkeää arvioida myös omaa riskinsietokykyä. Tähänkin on olemassa kultainen keskitie, jossa tuotto ja riski ovat sopivassa tasossa. Tällöin saa varmasti rauhaisat yöunet ilman turhaa murehtimista sijoituksista. Mielestäni riskin taso tulee olla omaan riskitasoon sekä tuotto-odotukseen sopiva. Itse en sijoittaisi ykköstason riskillä enkä seitsemän tason riskillä, vaan näiden välistä kolmen tai neljän tason riskillä. Sijoittamisen sopiva riski on, kun ei herää yöllä miettimän tehtyjä sijoituksia. Sijoittaminen on tehtävä sillä tasolla, ettei turhaan murehdi tehtyjä valintoja ja niiden kannattavuutta.

### 9.5 Johtopäätökset nuorten säästämiseen ja sijoittamiseen

Mielestäni yhä useampi nuori on aloittanut säästämisen sekä sijoittamisen yhä nuorempana, joka on hyvä asia. Mielestäni nuorille ei kuitenkaan ole tarpeeksi lyhyitä ja selkeitä oppaita sijoittamiseen, jonka vuoksi monella selkäranka katkeaa sijoittamisen suhteen heti alussa. Kun itse aloitin säästämisen rahastoilla ja osakkeilla, huomasin löytäväni huonosti opetusta sijoittamiseen henkilölle, joka ei vielä tiedä sijoittamisesta mitään. Sijoitusmaailma on todella

laaja ja sijoittamiseen liittyvää informaatiota on runsaasti. Aloittelevalle sijoittajalle kaikki saatavissa oleva tieto ei ole välttämätöntä sijoittamisen aloittamiseksi.

## 9.6 Parannusehdotuksia nuorten sijoittamiseen

Mielestäni pankit voisivat kohdentaa enemmän erilaisia opetusvideoita nuorille sijoittamisen aloittamiseksi nuorten omalla kielellä. Hyvä idea olisi tehdä esimerkiksi lyhyitä noin 60 sekunnin videoita, joissa kerrottaisiin sijoittamisen alkeista sekä sijoittamisen tuotto-odotuksista ja riskienhallinnasta. Videoilla olisi tarpeen opettaa rahastojen sekä osakkeiden ostamista ja myymistä. Työn liitteenä olen esittänyt lyhyet näyttökaappaukset osakkeiden ja rahastojen ostamisesta. Esimerkiksi näistä vaiheista tehty lyhyt videoesitys helpottaisi sijoittamisen aloittamista.

Nordealla on kehitetty loistava rahastosäästämisen aloittamisessa avustava digitaalinen sijoitusneuvoja Nora. Nora kysyy muutamia kysymyksiä säästämiseen liittyen, jonka jälkeen se suosittelee sopivaa rahastoa. Noralla rahastosäästämisen aloittaminen on helppoa ja yksinkertaista. Jos haluaa paremmin sisälle sijoittamiseen, täytyy mielestäni päästä itse valitsemaan ja tutkimaan erilaisia sijoituskohteita. Itse valitsemalla ja tutkimalla siitä saa mukavan ja mielenkiintoisen harrastuksen. Myös edellä kuvatut lyhyet videoesitykset täydentäisivät Noran toiminnallisuutta.

Noran tyyppinen digitaalinen apuri olisi kehitettävissä myös sijoittamisen aloittamiseen. Sijoitusapuri voisi kysyä asiakkaalta muutamia lähtökysymyksiä, joilla kartoitetaan asiakkaan säästämismahdollisuuksia. Tämän jälkeen sijoitusapuri voisi ehdottaa Noran tyyppisesti muihinkin sijoitusmuotoihin sijoittamista kuin rahastoihin. Tämän työn esitysten pohjalta uskoisin digitaalisen apurin valmistamisen olevan mahdollista.

## 10 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön kirjoittaminen oli kokonaisuudessaan varsin opettava kokemus. Nordea tarjosi minulle mielenkiintoisen opinnäytetyön aiheen, jossa pääsin selvittämään, miten nuoren sijoittajan alkutaivalta olisi parasta opastaa yhden Suomen suurimman pankkitoimijan näkökulmasta. Toivottavasti tämä opinnäytetyö tuo lisäarvoa myös työn lukijalle, miten sijoittamisesta nuorille kannattaa puhua.

Säästäminen ja sijoittaminen ovat nykypäivänä normaali asia. Ennen sijoittamista on voitu pitää vain varakkaiden harrastuksena, mutta nykypäivänä se on kaikkien saavutettavissa. Sijoittaminen ja säästäminen kulkevat käsikädessä, jotka varmasti tarkoittavat monelle lähes samaa asiaa. Sijoittamisella tavoitellaan suurempaa tuottoa kuin pitämällä rahaa pankkitilillä. Sijoittamiseen saa nykypäivänä paljon apua esimerkiksi omasta pankista, internetistä ja kirjoista.

Säästäminen alkaa omien tulojen ja menojen kartoittamisesta sekä halusta säästää. Omalla pankkitilillä on aina hyvä pitää rahaa pahanpäivän varalle, mutta tämän lisäksi on suositeltavaa säästää myös esimerkiksi rahastojen ja osakkeiden avulla. Rahastot ovat hyvä tapa aloittaa sijoittaminen, sillä rahastot hajauttavat sijoitustasi. Rahastoja on monenlaisia, esimerkiksi osakerahastot, korkorahastot ja yhdistelmärahastot. Rahastot hajauttavat sijoitusta eri toimi- sekä markkina-alueisiin. Osakesijoittaminen on taas eri yritysten osuuksien ostamista. Osakkeita on niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin. Missä tahansa sijoitusmuodossa tulee muistaa sekä toimialakohtainen että ajallinen hajauttaminen.

Työni perusteella olen huomannut, kuinka sijoittamisesta on monelle tullut arkipäivää. Moni nuori on kiinnostunut sijoittamisesta, mutta mielestäni aiheesta ei löydy tarpeeksi kattavaa sijoituksen aloittamiseen olevaa opasta, joka helpottaisi sijoitussäästämistä.

Lopuksi haluan antaa kiitokset Nordealla työssäni ohjaajana toimineelle asiakaspalvelujohtajalle Heli Silverille. Pankin sijoitustoiminta oli itselleni suhteellisen uutta tämän työn alussa, mutta hyvän perehdytyksen ja ohjaamisen kautta toimintakenttä selkeytyi opinnäytetyöni teon aikana. Haastateltavia haluan kiittää heidän ajastaan ja mielenkiinnostaan haastattelujani kohtaan. Haastattelujen tulosten avulla työstäni tuli mahdollisimman käytännönläheinen. Haluan

kiittää myös Kokkolan ammattikorkeakoulun Centrian lehtoria Paula Tornikoskea, joka toimi työssäni Centrian ohjaajana. Paula tarjosi hyviä ja kannustavia ohjeita läpi opinnäytetyöni.

Haluan kiittää myös perhettäni ja kavereitani heidän antamastaan tuesta ja kannustuksesta opinnäytetyötäni ja opiskeluitani kohtaan.

## LÄHTEET

Danske Invest. Mikä on rahasto? Saatavissa:

[https://www.danskeinvest.fi/w/show\\_pages.content?p\\_nld=59&p\\_vPage=DIFIFI WHAT IS A MUTUAL FUND](https://www.danskeinvest.fi/w/show_pages.content?p_nld=59&p_vPage=DIFIFI WHAT IS A MUTUAL FUND). Luettu 31.8.2019.

Heikinheimo, H. 2019. Hajauttaminen – Miten sijoitukset kannattaa hajauttaa? 5 vinkkiä parempaan hajautukseen. Saatavissa:

<https://www.sijoittaja.fi/61939/hajauttaminen-miten-sijoitukset-kannattaa-hajauttaa/>.

Luettu 23.8.2019.

Kauppalehti 2017. Helsingin pörssiin sijoitettu satanen on paisunut sadassa vuodessa mahtavaksi summaksi. Saatavissa: [https://www.kauppalehti.fi/uutiset/helsingin-porssiin-sijoitettu-satanen-on-paisunut-sadassa-vuodessa-mahtavaksi-summaksi/2df96af5-38ca-300f-8bff-375b69a26df7?fb\\_comment\\_id=1571051862987145\\_1572160489542949](https://www.kauppalehti.fi/uutiset/helsingin-porssiin-sijoitettu-satanen-on-paisunut-sadassa-vuodessa-mahtavaksi-summaksi/2df96af5-38ca-300f-8bff-375b69a26df7?fb_comment_id=1571051862987145_1572160489542949).

Luettu 19.11.2019.

Kuluttajaliitto Talouden tasapainottaminen: taloussuunnitelma. Saatavissa:

<https://www.kuluttajaliitto.fi/tietopankki/oman-talouden-hallinta/talouden-tasapainottaminen/taloussuunnitelma/>. Luettu 24.8.2019.

Metsämäki, M. 2017. Helsingin pörssiin sata vuotta sitten sijoitettu satanen olisi tänä päivänä sievoinen summa. Saatavissa:

<https://www.arvopaperi.fi/uutiset/helsingin-porssiin-sata-vuotta-sitten-sijoitettu-satanen-olisi-tana-paivana-sievoinen-summa/a836b5f2-4071-3b77-9001-28857bee336f>. Luettu 19.8.2019.

Minilex. Mikä on joukkovelkakirjalaina? Saatavissa:

<https://www.minilex.fi/a/mik%C3%A4-on-joukkovelkakirjalaina>. Luettu 30.8.2019.

Morningstar 11.7.2016. Sijoitussalkun riskianalyysi. Saatavissa:

<http://www.morningstar.fi/fi/news/150921/sijoitussalkun-riskianalyysi.aspx>. Luettu 23.8.2019.

Nordea 2019a. Mitä on vakuutussäästäminen? Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/vakuutussaastaminen/>. Luettu 31.8.2019.

Nordea 2019b. Mitä ovat osakkeet? Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/osakkeet.html>. Luettu 5.9.2019.

Nordea 2019c. Mitä säännöllinen säästäminen tarkoittaa? Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/nain-saastat/saannollinen-saastaminen.html>. Luettu 11.9.2019.

Nordea 2019d. Näin pääset alkuun säästämässä ja opit sijoittamisen alkeet. Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/nain-saastat/>. Luettu 12.9.2019.

Pörssisäätiö. 2015. Sijoitusrahasto - opas. Saatavissa:

<https://www.porssisaatio.fi/blog/books/sijoitusrahasto-opas/>. Luettu 12.9.2019.

Salkunrakentaja 2018. 7 näkökulmaa – riski, tuotto ja tulos. Saatavissa:

<https://www.salkunrakentaja.fi/2018/02/riski/>. Luettu 20.8.2019.

Seppo Saario miten sijoitan pörssiosakkeisiin 2016. Sanoma pro 2012.

Sijoittaja 2019. Aloita sijoittaminen – askel askeleelta opas! Saatavissa:

<https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/aloita-sijoittaminen-askel-askeleelta-opas/>.

Luettu 19.8.2019.

Sijoittaja. Aloita sijoittaminen – Mihin voi sijoittaa. Saatavissa:

<https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mihin-voi-sijoittaa/>. Luettu 25.8.2019.

Sijoittaja 2018. Mitä ovat suorat sijoituskohteet? Saatavissa:

<https://www.sijoittaja.fi/76902/suorat-sijoituskohteet-sopivat-nykyiseen-markkinatilanteeseen/>.

Luettu 26.8.2019.

Sijoitusrahastot 2019. Sijoitusrahastot. Saatavissa:

<https://sijoitusrahastot.org/osakesijoittaminen/>. Luettu 5.9.2019.

Sijoittaja. Aloita sijoittaminen – Mistä tuotto syntyy? Saatavissa:

<https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mista-tuotto-syntyy/>. Luettu 6.9.2019.

Summarum. Arvopaperisijoittaminen pähkinänkuoressa. Saatavissa:

<http://www.summarum.fi/sijoitukset/>. Luettu 20.8.2019.

Taloussuomi 2014. Osakesijoittamisen tunnusluvut. Saatavissa:

<https://www.taloussuomi.fi/sijoitus/osakesijoittamisen-tunnusluvut>. Luettu 6.9.2019.

## LIITTEET

Liitetty esimerkki, miten ostaa Elisan osake Nordean Investorissa.


1. Valitse kaupankäynti – osakkeet – Helsingin pörssi.



2. Valitse haluamasi yritys, tässä tapauksessa Elisa Oyj.

### Kurssilista


OMX Helsinki 25 Index **0,07%** 4.066,93

	Maa	Nimi	%	Osto	Myynti	Viimeisin	Aika
Osta Myy		Tieto Oyj 	 -0,32%	24,82	-	24,88	18.10.2019
Osta Myy		Kemira Oyj 	 0,36%	13,60	-	13,75	18.10.2019
Osta Myy		Cargotec Oyj 	 -1,21%	-	-	29,46	18.10.2019
Osta Myy		<b>Elisa Oyj </b>	 -0,99%	-	-	48,94	18.10.2019
Osta Myy		Fortum Oyj 	 0,88%	21,52	-	21,75	18.10.2019
Osta Myy		Konecranes Oyj 	 0,00%	27,31	-	27,30	18.10.2019
Osta Myy		Kesko Oyj B 	 -1,83%	56,82	-	56,84	18.10.2019
Osta Myy		KONE Oyj 	 0,57%	-	-	52,70	18.10.2019
Osta Myy		Metso Oyj 	 -0,12%	32,50	-	32,50	18.10.2019
Osta Myy		Metsä Board Oyj B 	 0,69%	5,810	-	5,810	18.10.2019



3. Näet viimeisimmän osto hinnan yhdelle osakkeelle. Paina osta.

## Elisa Oyj



VIIMEISIN	OSTO	MYyntI	MUUTOS TÄNÄÄN	ALIN	YLIN	VAIHTO
<b>48,94</b> EUR 18.10.2019	-	-	<b>-0,99%</b> (-0,49 EUR)	<b>48,46</b> EUR	<b>49,00</b> EUR	<b>29.362 k</b>

4. Valitse määrä – laske hinta sekä palkkioiden määrä – vahvista toimeksianto.

## Toimeksiannon tiedot

Tyyppi

Pörssitoimeksianto

Salkku

Tili

Hoitotilin saldo

794,01

Määrä

1

48,94

Rajahinta

48,94

Yhteensä

48,94 EUR Ilman palkkioita

Eräpäivä

21.10.2019

Yhteensä

Laske

Arvo yhteensä

48,94 EUR

Palkkiot euroa

0,49 EUR

Yhteensä

49,43 EUR

Näytettävä määrä

Kuluarvio koko sijoitusajalta 0,98 EUR

Peruuta

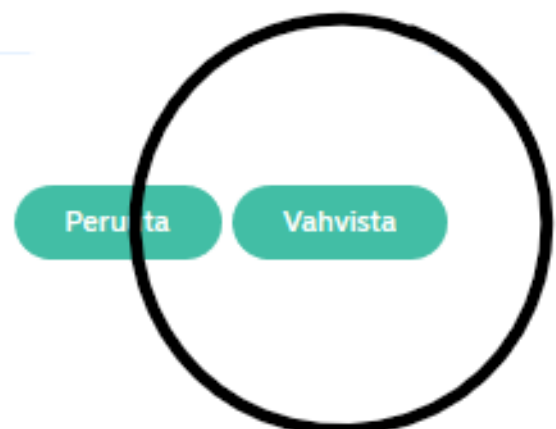
Vahvista toimeksianto

5. Toimeksiannon vahvistuksessa näet vielä, mitä olet ostamassa, määrän sekä hinnan. Paina vahvista sekä vahvista kauppa tunnuslukusovelluksella, jonka jälkeen kauppa on suoritettu.

## Toimeksiannon vahvistus

X

Tapahtuma	Osto
Tyyppi	Pörssitoimeksianto
Nimi	Elisa Oyj
Kaupankäyntitunnus	ELISA
ISIN koodi	FI0009007884
Pörssi	OMX Helsinki
Määrä	1 kpl
Rajahinta	48,94 EUR
Eräpäivä	21.10.2019
Arvo yhteensä	49,43 EUR
Rahatili	
Tili	



Liitetty esimerkki, miten ostaa Nordea säästö 25 kasvu rahasto Nordean Investorissa.

1. Valitse kaupankäynti – rahastot – rahastohaku.

Nordea Investor

Etisivu Kaupankäynti Sijoitukseni Uutiset ja analyysit Sijoituskoulu Nordean asiantuntijat

Osakkeet Rahastot Pörsinoteeratut sijoitus tuotteet

## Rahastot

Rahastot Rahastohaku

2. Esimerkissä on valittu rahastotyyppi (yhdistelmä) sekä riskitaso (3).

## Rahastot

Rahastot Rahastohaku

HAE Anna hakusana...

OMISTUKSENI  Omistukseni

NORDEA  Nordea

RAHASTOTYYPPI  Ei valintaa

TYYPPI Yhdistelmä (15)

LUOKKA  Ei valintaa

MORNINGS STAR LUOKITUS  Ei valintaa

RISKI 3 (15)

1V 5.16 Nykyinen 8.05

KEHITYS YTD 6.85 Nykyinen 10.46

VASTUULLISUUS 35.00 Nykyinen 35.00

Valintasi: Tyyppi: Yhdistelmä Riski: 3

Tyhjennä kaikki

3. Haku löytää haettujen vaihtoehtojen joukosta eri rahastoja. Esimerkissä valittu rahasto Nordea säästö 25 kasvu. Paina rahastoa.

### Tulos 15

	Nimi	NAV	Vuoden alusta	1 vuosi	5 v Morningstar	Riski ●	Vastuullisuus ●
Osta Myy	Nordea Nora One (EUR) ☆	10,45651 EUR	6,85%	6,10%	0,00% -	3	-
Osta Myy	Nordea Nora Two (EUR) ☆	10,62586 EUR	9,42%	7,32%	0,00% -	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Global Maltti ☆	10,98869 EUR	10,46%	7,98%	0,00% ★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varainhoito Maltti P Kasvu ☆	19,4466 EUR	10,20%	7,88%	22,91% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varainhoito Maltti P Tuotto ☆	14,72626 EUR	10,20%	7,88%	22,92% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varainhoito Maltti Y Kasvu ☆	19,55371 EUR	10,28%	7,99%	23,52% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varainhoito Maltti Y Tuotto ☆	18,41596 EUR	10,28%	7,99%	23,52% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varainhoito Varovainen P Kasvu ☆	12,06385 EUR	8,40%	7,65%	17,34% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varainhoito Varovainen Y Kasvu ☆	12,10036 EUR	8,49%	7,75%	17,92% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Premium Varovainen tuotto ☆	11,42102 EUR	8,40%	7,64%	17,33% -	3	-
Osta Myy	Nordea Stable Return ☆	16,91 EUR	6,96%	5,16%	14,18% -	3	35
Osta Myy	Nordea Säästö 10 Kasvu ☆	14,37555 EUR	8,33%	7,91%	17,13% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Säästö 10 tuotto ☆	13,01197 EUR	8,32%	7,91%	17,13% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Säästö 25 Kasvu ☆	19,21414 EUR	10,17%	8,05%	23,63% ★★★★★	3	-
Osta Myy	Nordea Säästö 25 tuotto ☆	15,33468 EUR	10,17%	8,05%	23,63% ★★★★★	3	-

20

4. Paina osta.

## Nordea Säästö 25 Kasvu ☆

Osta

Myy

NAV ⓘ

19,21414

EUR

18.10.2019

VUODEN ALUSTA

10,17 %

TUOTTO 1 V

8,05 %

TUOTTO 5 VUOTTA

23,63 %

MORNINGSTAR

★★★★★

RISKIPROFIILI ⓘ

3

VASTUULLISUUS ⓘ

-

5. Esimerkissä ostettavaksi määräksi laitettu 10 euroa. Paina määrän jälkeen laske niin näet osuuksien määrän, osuuden hinnan, palkkiot sekä yhteensä summat. Vahvista toimeksianto.

## Osto Nordea Säästö 25 Kasvu ISIN koodi FI0008807433

### Toimeksiannon tiedot

Tyyppi

Rahastotoimeksianto ▾

Salkku

Määrä (EUR)

10 ⓘ

Yhteensä

Laske ⓘ

Osuuksien määrä	0,5205 Osuudet
Osuuden hinta	19,21 EUR
Palkkiot euroa	0,00 EUR
Yhteensä	10,00 EUR

### Kuluarvio koko sijoitusajalta 0,14 EUR ⓘ

Avaintietoasiakirja on toimitettu minulle hyvissä ajoin ennen sijoituksen tekemistä. Olen tutustunut asiakirjan sisältöön ja ymmärtänyt sijoitukseen liittyvät tavoitteet, riskit ja kustannukset. Vahvistan myös, että haluan saada avaintietoasiakirjan sähköisessä muodossa. Olen tietoinen siitä, että saan pyynnöstä asiakirjan ilmaiseksi myös paperiversiona.

Peruuta

Vahvista toimeksianto

6. Toimeksiannon vahvistuksessa näet vielä mitä rahastoa olet ostamassa sekä määrän. Paina vahvista ja vahvista toimeksianto tunnuslukusovelluksellasi.

## Toimeksiannon vahvistus



Tapahtuma	Osto
Tyyppi	Rahastotoimeksianto
Nimi	Nordea Säästö 25 Kasvu
ISIN koodi	FI0008807433
Määrä	10,0000 EUR
Rahatili	
Tili	

Peruuta

Vahvista